

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-229/08-R14

Název školy: **Mateřská škola Ostrava, Varenská 2a,
příspěvková organizace**

Adresa: Varenská 2a/2977, 702 00 Ostrava
Identifikátor: 600 144 496
IČ: 70934002
Místo inspekce: Mateřská škola Varenská 2a/2977, Ostrava
Termín inspekce: 5. až 7. květen 2008

Předmět inspekční činnosti:

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu mateřské školy s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání dětí poskytovaného mateřskou školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona se zaměřením na oblast výchovy ke zdraví.

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

Mateřská škola Ostrava, Varenská 2a, příspěvková organizace sdružuje mateřskou školu (dále MŠ) a školní jídelnu. Kapacita školy je stanovena na 100 dětí, ve školním roce 2007/2008 ke dni inspekce je k předškolnímu vzdělávání přijato 95 dětí. Provozní doba MŠ je od 6:00 do 16:00 hodin.

MŠ je umístěna v centru velkého ostravského sídliště Fifejdy. Budova má pavilónový charakter a je zde kromě samostatného provozního zázemí celkem pět tříd. Z toho tři třídy jsou celodenní, jedna má polodenní provoz a jedna třída je speciální pro děti s vadami řeči. Do běžných tříd jsou děti umístěny podle věku, ve speciální třídě na základě doporučení odborného pracoviště.

Zřizovatelem mateřské školy je Statutární město Ostrava, Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz se sídlem Prokešovo nám. 8, 729 29 Ostrava. Škola byla jako samostatný právní subjekt zřízena k 1. lednu 2002.

Činnost školy zajišťuje 15 zaměstnanců, z toho je 9 učitelek odborně kvalifikovaných.

Údaje uvedené v platných dokumentech osvědčujících vznik školy a povinně zapisované údaje v rejstříku škol jsou v souladu se skutečností.

Ve škole není provozován kamerový systém.

II. Ekonomické údaje

Škola v hodnoceném období 2005 až 2007 hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele čerpala příspěvek na provoz a investiční prostředky. Dotace ze státního rozpočtu byly převažujícím zdrojem finančních prostředků. Podílely se na celkových ročních neinvestičních výdajích školy 58 % v roce 2005, 67% v roce 2006 a 67 % v roce 2007. Poskytnuté finanční prostředky státního rozpočtu byly použity zejména na platy a související zákonné odvody.

V uplynulých dvou letech poskytl zřizovatel MŠ významnou investici, která byla využita pro nutnou dílčí rekonstrukci budovy a úplnou revitalizaci školní zahrady včetně jejího vybavení. V tomto období však škola neměla dostatečné prostředky na běžný nákup učebních pomůcek a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Nejnižší výdaje vykazala v roce 2006 a 2007, kdy činily pouze 0,5 % z celkových neinvestičních výdajů.

Z vývoje za poslední tři roky lze vysledovat, že celkové neinvestiční prostředky poskytované škole mají klesající tendenci. Prostředky poskytované ze státního rozpočtu byly přiděleny normativně podle počtu přijatých dětí. Počet dětí na množství provozovaných tříd je však nízký (průměrně 19 dětí na jednu třídu), což je důsledkem omezených kapacitních možností. V praxi to znamená snižování pracovního úvazku zaměstnancům a omezené možnosti pro využití nadtarifní složky platu.

Dotace na provoz školy se ve srovnání s rokem 2005 snížila v roce 2006 o 35 % a v roce 2007 o 29 %. Výsledkem je zhoršování podmínek nutných k rozvoji školy a tento stav není dlouhodobě udržitelný.

Poskytnuté finanční prostředky, s nimiž škola ve sledovaném období hospodařila, neumožnily rovnoměrný rozvoj školy a omezily podmínky k realizaci školního vzdělávacího programu.

III. Hodnocení školy

Školní vzdělávací program

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) mateřské školy je formálně zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV). Ve škole je zveřejněn na přístupném místě. ŠVP obsahuje identifikační údaje o škole, informace o podmínkách vzdělávání i evaluační systém. Uvádí obsah vzdělávání ve formě širších námětů, které jsou podkladem ke zpracování integrovaných bloků ve třídních vzdělávacích programech jednotlivých tříd. Nevýhodou ŠVP je nadměrné množství textu přímo převzatého z RVP PV a nižší podíl údajů, které přímo vyjadřují profilaci MŠ.

Školní vzdělávací program je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Vedení školy

- Ředitelka školy v rámci svého řízení zavádí do organizace školy změny vyplývající z aplikace školského zákona. Uplatňuje praxi ověřenou organizací provozu i vzdělávacího procesu, která však vykazuje určité stereotypy zpomalující optimalizaci podmínek školy. Problémem je zejména trvající nesoulad mezi nízkou kapacitou školy a vysokým počtem zaměstnanců. Objem finančních prostředků na jejich platy je nízký, a to způsobuje omezování pracovních úvazků, komplikuje organizaci provozu tříd a snižuje motivaci učitelek (zejména začínajících) k výkonu jejich práce.
- Strategii vedení a koncepční plánování zaměřuje ředitelka na postupné prosazování kurikulárních změn do praxe. Záměry rozvoje si stanovuje ve střednědobém nebo krátkodobém horizontu a vychází z potřeb školy. V rámci daných podmínek se orientuje na oblast zkvalitňování materiálního a provozního zajištění. Postupně se jí daří prosazovat inovační změny do organizace práce s dětmi, v menší míře do obsahu vzdělávání.
- V MŠ pracuje devět pedagogických pracovníků (včetně ředitelky), které mají požadovanou odbornou kvalifikaci. Dvě z učitelek mají rozšířenou kvalifikaci pro oblast speciální pedagogiky, kterou uplatňují při práci ve speciální třídě. V MŠ jsou dvě začínající učitelky. Pracují v podstatně zkráceném pracovním úvazku (40 %) a v systému personálního řízení nebyly vytvořeny mechanismy pro jejich systematické uvádění do pedagogické praxe a pro účinnou kontrolu výsledků jejich práce.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) patří dlouhodobě ke slabým stránkám školy. Aktivita učitelek v zapojení do vzdělávací nabídky je nízká (sledované období 2005 – 2008), škola také nedisponuje dostatkem finančních prostředků k zajištění této oblasti. Plán vzdělávání pedagogů na období 2007 – 2008 dostatečně nespecifikuje zaměření vzhledem k potřebám školy a nezdůrazňuje potřebnost dalšího vzdělávání jednotlivých učitelek pro rozvoj MŠ.

Předpoklady mateřské školy pro naplnění ŠVP

- Předškolní vzdělávání probíhá v bezpečném a zdravotně nezávadném prostředí. Učitelky se cíleně věnují prevenci rizik v oblasti zdraví a bezpečnosti. Dokladem jsou zápisy v třídních knihách. *Školní řád* a *Poučení dětí mateřské školy o bezpečnosti ve škole a při školních akcích* stanovují pravidla pro zajištění bezpečnosti dětí. Kniha úrazů je řádně vedena, za poslední čtyři roky MŠ nevykazovala žádný závažnější úraz.
- Realizaci vzdělávacího programu umožňují dobré prostorové podmínky a vhodné uspořádání všech tříd, včetně vynikajícího vybavení zahrady. Ve třídách je dětem k dispozici dostatek úložných prostorů pro hračky a pomůcky, tělovýchovného náčiní a nářadí k rozvoji spontánních pohybových aktivit. Negativem jsou jednotné rozměry dětského sedacího nábytku ve čtyřech třídách, které nezohledňují rozdíly ve výšce dětí. V první třídě už byl nábytek přizpůsoben výšce nejmladších dětí. Využívání hraček a učebních pomůcek, které má MŠ k dispozici, pozitivně ovlivňuje vzdělávání dětí.
- MŠ informuje veřejnost o své vzdělávací nabídce a způsobu přijímání dětí (mimo jiné i na vlastních internetových stránkách). Přijímání dětí do MŠ a následně ukončování předškolního vzdělávání provádí ředitelka v souladu s příslušným ustanovením školského zákona. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Školní matrika je vedena přehledně a správně.
- V letošním školním roce nevykazuje MŠ žádné integrované děti. Šest dětí má odloženou školní docházku a učitelky při jejich vzdělávání využívají individuální plány zpracované na základě doporučení specializovaného pracoviště. Do speciální třídy

s těžšími vadami řeči je zařazeno, v souladu s právním předpisem, 12 dětí. Ve spolupráci s klinickým logopedem, lékařem ORL a foniatrie je zajištěna kvalifikovaná náprava řečových vad. Dětem z ostatních tříd je nabízena logopedická prevence, která je v případě nutnosti spojena s nápravou řeči v *logopedickém kroužku*. Identifikaci nadaných dětí učitelky neprovádějí, ale při organizaci vzdělávání uplatňují individuální přístup a nabízejí náročnější aktivity dětem, které projevují specifické zájmy. Možnost uplatnění mají také v nadstandardní nabídce kroužků (*pohybový, malí ochránci přírody, můj kamarád počítač, šikovné ruce a seznamování s anglickým jazykem*).

Partnerské vztahy mateřské školy

- Vnější informační systém školy je funkční, je založen na běžných formách komunikace a spolupráce (denní kontakt s rodiči, nástěnky). Rodiče jsou pravidelně informováni o aktivitách MŠ také na internetových stránkách. Příkladná je spolupráce s rodiči ve speciální třídě, kde jsou rodičům pravidelně podávány informace o výsledcích a úspěšnosti jejich dětí, příp. je jim nabízena kvalifikovaná poradenská pomoc. Menší pozornost této oblasti však věnují ostatní třídy. Rodiče podporují a účastní se aktivit MŠ (besídky, společné akce).
- Spolupráce se zřizovatelem je hodnocena jako velmi dobrá, o koncepčních záměrech školy a jejich potřebách je zřizovatel pravidelně informován.
- MŠ spolupracuje s poradenskými institucemi, odbornými pracovišti i dalšími subjekty, které přispívají ke zkvalitnění předškolního vzdělávání. Příkladem je Speciálně pedagogické centrum Kpt. Vajdy Ostrava-Zábřeh, klinický logoped a psycholog, lékař ORL a foniatr, spádové základní školy, policie, hasiči apod.

Průběh vzdělávání

- Zaměření vzdělávání v jednotlivých třídách bylo v souladu se ŠVP a probíhalo podle třídních vzdělávacích plánů. Jejich obsah však učitelky dostatečně neinovují s ohledem na opakovaný pobyt dětí v jedné třídě v průběhu docházky do MŠ. V plánování integrovaných vzdělávacích celků se objevují rutinní postupy, které celkově snižují motivační účinek programu tříd a omezují využívání aktuálních prožitků dětí.
- Hospitační činnost byla zaměřena na oblast výchovy ke zdraví v předškolním vzdělávání. Pozitivem byly pravidelně zařazované řízené pohybové aktivity a dostatek příležitostí pro spontánní pohyb. MŠ v průběhu roku realizuje na podporu zdraví dětí také nadstandardní nabídku – návštěvy solné jeskyně, předplavecký výcvik, školu v přírodě a věnuje se pravidelné aplikaci vincentky do nosních dírek dětí. Ze zjištění v průběhu inspekční činnosti vyplynulo, že správnou životosprávu zajišťovaly pravidelné intervaly mezi podávanými jídly, pestrost stravy a podpora vhodných stravovacích návyků. Výchova ke zdraví a její obecné zásady byly součástí vzdělávacího procesu.
- Průběh dne měl ve všech třídách tradiční, pravidelnou strukturu, ale nadměrný byl podíl organizačních režimových prvků, které celkově snižovaly efektivitu vzdělávání. Při spontánních činnostech děti využívaly dostatečnou nabídku činností, hraček a pomůcek. V řízených činnostech převažovala frontální, méně aktivizující forma organizace. Některé z učitelek zařazovaly dílčí skupinové aktivity a k učení využívaly ve větší míře hru a zájmové činnosti. Ve vzdělávání dětí ve speciální třídě s vadami řeči učitelka nenásilně zařazovala průpravná a podpůrná logopedická cvičení včetně dalších speciálních metod s respektováním individuálních řečových handicapů, ale i vývojových deficitů dětí.

- Během vzdělávání podporovaly učitelky dobrou atmosféru ve třídě pozitivním hodnocením. V menší míře uplatňovaly cílené, individuální hodnocení se záměrem posilovat u dítěte konkrétní pocit úspěšnosti. Dobrých výsledků děti obecně dosahovaly zejména v oblasti pohybových, výtvarných a pracovních dovedností, měly osvojené návyky v sebeobsluze a hygieně. Vztahy v kolektivu dětí byly nekonfliktní, při hře většinou dokázaly spolupracovat.
- Atmosféra ve třídách byla příznivá. Přístup k dětem byl vlídný a přátelský. Organizace průběhu vzdělávání byla většinou plynulá s jasně stanovenými pravidly. Učitelky svou činností směřovaly děti k osvojování základních klíčových kompetencí a odstraňování řečových vad.

Závěrečné hodnocení:

Mateřská škola splňuje formální podmínky k výkonu své činnosti. Dokumenty osvědčující vznik školy a údaje uvedené v rejstříku škol a školských zařízení jsou v souladu se skutečností.

Investiční prostředky využité ke zlepšení provozního stavu budovy a na rekonstrukci školní zahrady jsou dlouhodobým vkladem pro zlepšení podmínek školy. Prostředky na neinvestiční výdaje se však již třetím rokem snižují, a to omezuje možnosti pro běžný provoz školy, její přirozený rozvoj a realizaci školního vzdělávacího programu.

Školní vzdělávací program je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Škola jej ve své činnosti realizuje prostřednictvím třídních vzdělávacích programů.

Svou činností rozvíjí mateřská škola u dětí základní předpoklady pro získávání klíčových kompetencí a vytváří k tomu potřebné podmínky. Dílčí prvky výchovy ke zdraví jsou přirozeným způsobem začleněny do průběhu vzdělávání.

Rizika:

- *Pokles výše finančních prostředků na provoz mateřské školy způsobuje stagnaci, příp. snižování kvality podmínek, ve kterých probíhá vzdělávání.*
- *Pro začínající učitelky není vytvořen účinný systém k jejich uvedení do praxe.*
- *Nízká aktivita v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.*
- *Dětský nábytek má ve čtyřech třídách MŠ jednotnou výšku, která nezohledňuje rozdíly ve velikosti dětí.*

Celkově je škola v podpoře kurikulární reformy a poskytovaném vzdělávání se zaměřením na podporu výchovy ke zdraví hodnocena jako průměrná. Stav je funkční, rizika lze překonat.

Hodnoticí stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
Při poskytování vzdělávání/školské služby není postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou velká, pro nápravu jsou nutné zásadní změny	Při poskytování vzdělávání/školské služby je postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou ojedinělá, lze je překonat	Poskytování vzdělávání/školské služby je v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty a je na úrovni, která nevyžaduje zásadní změny. Slouží jako příklad dobré praxe.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Mateřská škola Ostrava, Varenská 2a ze dne 21. července 2005
2. Dodatek č. 2 ke zřizovací listině příspěvkové organizace Mateřská škola Ostrava, Varenská 2a ze dne 29. prosince 2005 – změna názvu školy
3. Usnesení Krajského soudu v Ostravě o zápisu mateřské školy do obchodního rejstříku v oddílu Pr, vložce 94 ze dne 22. července 2002
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odboru školství, mládeže a sportu čj. ŠMS/16032/03/Mü ze dne 26. září 2003 – změna zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. října 2003
5. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje odboru školství, mládeže a sportu ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSK/20134/2006 ze dne 30. ledna 2006 – změna názvu právnické osoby
6. Jmenování do funkce ředitelky mateřské školy s účinností od 16. prosince 1991 vydané zřizovatelem školy dne 13. prosince 1991
7. Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionální školství Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2005, 2006, 2007
8. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. září 2005, 2006, 2007
9. Výkaz o mateřské škole S 1-01 podle stavu k 30. září 2005, 2006, 2007
10. Školní vzdělávací program s názvem *Barevný svět* ze dne 30. srpna 2007
11. *Třídní vzdělávací programy* pro školní rok 2007/2008
12. *Školní řád* mateřské školy ze dne 3. září 2006
13. *Poučení dětí mateřské školy o bezpečnosti ve škole a při školních akcích*
14. *Vlastní hodnocení školy* za období školního roku 2006/2007 ze dne 30. srpna 2007
15. *Hospitační záznamy* z kontroly průběhu vzdělávání za období 2007 – 2008
16. *Zápisy z pedagogických rad* za období 2007 – 2008
17. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků mateřské školy – doklady o dosaženém vzdělání a účasti na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
18. *Plán vzdělávání pedagogů na období 2007 – 2008* (je přílohou školního vzdělávacího programu)
19. *Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání*

20. Rozhodnutí o přijetí všech dětí do mateřské školy
21. Školní matrika
22. *Přehled docházky dětí do mateřské školy* za školní rok 2007/2008 ke dni inspekce
23. *Třídní knihy* (přehledy výchovné práce) za školní rok 2007/2008 ke dni inspekce
24. Kniha úrazů
25. internetové stránky školy - <http://varenska.moravskaostrava.cz>

Složení inspekčního týmu:

Nový Jičín dne 23. května 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jarmila Španihelová

.....

Mgr. Hana Štefková

.....

Poučení:

Dle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Štefánikova 9, 741 01 Nový Jičín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Ostravě 27. května 2008

(razítko)

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Bc. Anna Zaciosová – ředitelka školy

.....